

Introduction to מסכת עבודה זרה

As we saw in סנהדרין, the broadest area of prohibitions which involves the בית-דין is עבודה זרה; they must be fully familiar with the practices and beliefs of the pagans in order to understand how to adjudicate such cases. This is likely the reason that מסכת עבודה זרה was included in סדר נזיקין – even though arguments could have been made for inclusion in סדר מועד or even סדר קדשים.

The משנה was, by and large, formulated in an era before the church played a clear role as “the other” and well before the advent of Islam; as such, although the Toraic prohibitions relate exclusively to Canaanite practices (chiefly Ba'al-worship), most of the practical Halakhic issues dealt with in the משנה and associated ברייתות relate to Greco-Roman religion and Hellenistic cultic practices. In addition to specific prohibitions and limitations relating to business and social contact with pagans, there is a wealth of Aggadic material in this מסכת relating to our relations with non-Jews, how we view their practices and so on.

26.1.1

2a (משנה א) → 3b (אלא אותה היום בלבד)

1. לי נקם ושלם לעת תמוט רגלם פי קרוב יום אידם וחש עתדת למו: דברים לב, לה

2. כל הגוים נקבצו יחדו ויאספו לאמים מי בהם יגיד זאת וראשנות ישמיענו יתנו עדיהם ויצדקו וישמעו ויאמרו אמת: ישעיהו מג, ט

3. ויצרי פסל כלם תהו וחמודיהם בל ויעילו ויעדיהם המה בל יראו ובל ידעו למען יבשו: ישעיהו מד, ט

4. ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם ואמץ ורב יעבד צעיר: בראשית כה, כג

5. כן אמר חיותא רביעייתא מלכו רביעייתא תהוא בארעא די תשגא מן כל מלכותא ותאכל כל ארעא ותדושנה: דניאל ז, כג

6. ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני ה' קרבים אל ה' אלהינו יומם ולילה לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו: מלא ח, נט

7. לי הפסד ולי הזנהב נאם ה' צבאות: חגי ב, ח

8. וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל: דברים ד, מד

9. וארו חיוה אחרי תנינה דמיה לדב ולשטר חד הקמת ותלת עלעין בפמה בין שניה שנה וכן אמרין לה קומי אכלי בשר שגיא: דניאל ז, ה

10. ה' איש מלחמה ה' שמו: שמות טו, ג

11. ויאמר ה' מסיני בא ונרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אש דת למו: דברים לג, ב

12. אלוה מתימן יבוא וקדוש מהר פארן סלה פסה שמים הודו ותהלתו מלאה הארץ: חבקוק ג, ג

13. ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר: שמות יט, יז

14. עמד וימדד ארץ נאה ויתר גוים ויתפצצו הררי עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו: חבקוק ג, ו

15. ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה': ויקרא יח, ה

16. ואמרת אל פרעה כה אמר ה' בני בכרי ישראל: שמות ד, כב

17. כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי: ירמיהו לג, כה

18. וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד והי ערב והי בקר יום הששי: בראשית א, לא

19. משמים השמעת דין ארץ נאה ושקטה: תהלים עו, ט

20. ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים אשר אנכי מצוה חיים לעשותם: דברים ז, יא

21. למה רגשו גוים ולאמים יהגו ריק: יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו: גנתקה את מוסדותימו ונשליכה ממנו עבתימו: יושב בשמים ישחק אדני ילעג למו: תהלים ב, א-ד

- I 'א משנה: avoiding business with pagans 3 days before their holidays
 - a Includes: buying, selling, lending, borrowing, paying back or collecting loans,
 - i Dissent: יהודה ר' יהודה collecting loans as that brings him (the pagan) sadness
 - ii Response: even though he may be sad now, he is happy later (that he has completed his business)
- II Analysis: dispute as to whether “pagan holidays” is אידיהם or עדיהם
 - a Support for אידיהם v. 1
 - b Support for עדיהם v. 2 (rejection, as v. 2 is read about ישראל, v. 3 is preferred)
 - i Tangent: εσχατον (eschaton) regarding “day of judgment” and nations of the world (v. 2, vv. 4–21)